

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Æstiva - A Dominica SS. Trinitatis, ad Dominicam decimamquintam
post Pentecosten

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Feria 3. Parabola Zizaniorum. Cùm dormirent homines &c. Ne putes te
benè semper excusatum, cum dicis, non putabam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44226

FERIA TERTIA.

PARABOLA ZIZANIORUM.

Cum dormirent homines, venit inimicus & superseminavit zizania in medio tritici. Matth. 13.

VERITAS PRACTICA

Ne putes te bene semper excusatum, cum dicis:
Non putabam.

RATIO EST, Quia nulla est excusatio si aque peccati non putando vel cogitando, ac si cogitares.

Sed saepe id accidit ut aque peccati, dum non putas aut cogitas, ac si cogitares.

Ergo ne putes te bene semper excusatum dicens non putabam. Quod tamen est frequens multu, & vultu damnosum.

I. PUNCTUM.

*Dominica
5. post
Epiph. in
prima par-
te.*

HÆC Parabola jam est nobis exhibita, & prout eam interpretatus est Christus Dominus de hominibus malis qui inter bonos vivunt, fusè alibi declarata, Nunc verò de nostris actionibus quæ multæ malæ sunt & inter paucas quasdam bonas permixtæ, liceat eam interpretari: atque illud potissimum expendere quod dicitur, *Cum dormirent homines superseminata esse zizania*, Id est, dum indormimus nobis, dum non advertimus ad id quod agimus, sæpe illud malè agimus, & quod pejus est hinc sæpe nos excusamus dicentes, *Non putabam; Non cogitabam*, quasi propterea innoxij & sine culpa essemus. Certè aliquando ita evenire potest ut simus innocentes, quando scilicet subrepat improvisum aliquid, quod usum seu advertentiam rationis ita prævertit, ut sic quique prudens intercepti poterit. Verum id etiam sæpius gravis dicitur: & si ve cogitemus sive non cogitemus, nulla tunc profectò est talis excusatio. si æquè peccamus non cogitantes ac cogitantes, Hæc primum expende diligenter, nam cum ad solam justificationem sese excusantis afferatur hoc excusatio, tunc certè nulla esse patebit si nihil ad justificationem valeat; non valebit autem si is qui se excusat non minus sit in culpa quàm si non se ex-

cusaret; cum unum & idem sit in eadem materia, esse in culpa, & nullam habere excusationem seu nullum habere jus quo te à probro & defectu possis eximere, Nam si haberes excusationem legitimam, non esses in culpa; aut si in culpa es, planè non habes quod excuses.

Sic Deus, quod est planè mirabile, sic ipse Deus antequam homines iudicet & condemnet, ab ipsis inquirat, num habeant quid excusent? *Reduc me, inquit in memoriam, & iudicemur si- mul; narra si quid habes ut iustificeris.* Quando verò producant aliquid quod est infirmius, ut se possint eo tueri & excusare: vide quàm blandè quàm amanter simul & quàm potenter nullam esse excusationem ostendat, quòdque sint in manifesta culpa; & in flagranti delicto: *Quid vultis mecum iudicio contendere? Omnes derelinquistis me, dicit Dominus.* Et paulò post: *Quid niteri bonam ostendere viam tuam ad querendam dilectionem? Qua insuper & malitias tuas docuisti vias tuas: & in alia tuis inventus est sanguis animarum pauperum & innocentium: Et dixisti, absque peccato & innocens ego sum: & propterea avertatur furor tuus à me. Ecce ego iudicio contendam tecum, eo quod dixeris, non peccavi, Quam vilis facta es nimis, iterans vias tuas. Quali diceret: apparet nullam esse tuam excusationem, cum appareat culpa tua. Unde verissima esse constat propositio, qua dicitur, quod si æquè peccas non cogitando ac si cogitares, nulla est excusatio dicentis, non cogitabam, non putabam. *Argues te malitia tua.**

II. PUNCTUM.

SED ita saepe accidit ut non cogitans nec advertens, aque peccati ac si adverteres.

Illud æquè non infert talem peccati æqualitatem ut tam graviter pecces non attendens ad peccatum, quam si actu & expressè attenderes. Certum est enim tum gravius & ex singulari quadam peccati malitia, quando sic attentior sit reflexio in peccatum quod committitur. Sed

scilicet

Tentus propositionis est, quod licet in aliquo actu vitioso non ita expresse attendas & ad veritas ad omnia quæ circumstant peccatum, non desinas tamen peccare, nec iste defectus majoris advertentiae aut cogitationis, te semper excuset à peccato.

Nam primo quidem cum talis attentio ad peccatum actionis, possit esse maior aut minor, non est necesse ut tanta sit quanta esse potest: satis enim est ut sit moralis, ut sit humana, ut sit sufficiens ad discernendum quid agas, ad cognoscendum aliquo modo te male agere, licet non omni modo, licet non explicite & expresse id cognoscas. Pauci sunt qui sic in peccando expressam habeant peccati cognitionem; multi verò & pene omnes vix actu de peccato cogitant, sed de sua tantum explenda libidine, quam quia non ignorant esse vitiosam aut vitiatam, satis est ut revera dicantur peccare. Satis enim habent libertatis & advertentiae ut actum humanum faciant, nam de illo hic agimus; satis etiam ut supponimus, habent scientiae & cognitionis ut sciant illum esse malum, Quod autem non satis habeant, ut actu cogitent esse malum & quale malum aut quale inde damnum sit futurum; hoc est quod dicimus non esse necesse cogitent, ut dicantur peccare. Propterea enim omnis peccans dicitur esse ignorans, & errare, & in tenebris esse, & *velut irrationabilia peccora naturaliter in captivitate & in perniciem trahi*: Quia scilicet si rationis lumen & Divinae datus gratiae sequerentur, non peccarent, & idcirco peccant quia rationem non sequuntur. Non ita tamen rationis expertes sunt quin eorum actus sint liberi & humani, ac proinde virtutis capaces aut vitij.

Deinde verò, esto ignorent illi omnino aliquid quod si scivissent, forte non peccassent: an putas omnem ignorantiam excusare à peccato? Nonne jam audivisti esse quandam affectatam ignorantiam, quando quis negligit ea scire quæ debet & quæ potest, ex qua ignorantia qui peccaverit non magis excusatur quam qui peccare voluerit? Nam ignorare voluit quæ non debebat ignorare, & in illa voluntate ignorantiae, seu in illa voluntaria ignorantia inclusum est omne peccatum quod inde sequetur in omnem vitam. Sic expresse sanctus Thomas assertque illud Apostoli, *Si quis ignorat, ignorabitur.*

Denique quid manifestius quam quæ scribit idem sanctus Doctor de vitij prudentiae oppositis, quæ sunt imprudentia, inconsideratio, præ-

cipitatio & similia, quæ non sunt vitia & peccata nisi quia sunt defectus rationis & advertentiae in agendo vel loquendo? Unde tam evidenter patet non cogitantem nec advertentem posse peccare, quam evidens est inconsideratum & præcipitem revera sæpe peccare & in Scripturis argui. *Qui inconsideratus est in loquendo, sentiet Prov. 13. mala. Et qui festinus est pedibus, offendet. Cum ibid. 19.* autem illa inconsideratio seu rationis deficientia ex alio sæpe vitio proveniat, inde etiam tanquam effectus à causa malignitatem suam contrahit, quæ cerè gravior & damnosior esse potest quam putetur. *Insipientes sunt & recordes, Jer. 4.* ait Propheta. Sed unde illa recordia? An ab ebrietate, aut à lascivia? Certè à quocunque vitio profluit, vitij colorem induit; & hoc profectò pavendum.

III. PUNCTUM

NE te igitur putes bene semper excusatum cum dicis, non putabam. Nam si tunc pecces, non excusaris, fieri autem sæpe potest ut non minus pecces non advertendo quam si adverteres; Nam satis advertis quantum est satis ad peccatum; aut si non satis advertis, tua est culpa, tuum peccatum; nec prodest dicere, non putabam. Sic apud sanctus Chrysostomus: *Nesciebam quid dicerem, & quare nesciebam? Cum sis hominationalis, irrationabilium opera facis: hac excusatio accusatione digna. Ira sunt verba, non mea, quomodo illius? Vires ira non habet nisi sumat abs te; ut si diceres, manus sunt non mea vulnera.* Sic sanctus Augustinus contra huiusmodi excusationes: *Non sciebam quia peccatum est; fuscè in Psalmum trigelimum quintum ad hos versus: quoniam dolose egit in conspectu eius &c.*

Certè sicut Homini rationali nihil magis est proprium & honorificum quam è ratione vivere, sic nihil magis oppositum & alienum quam ubi aliquid contra rationem egeris, hoc ipsum excuses quòd ratione non uteris, quasi hoc excusare posset hominem quod est in homine magis probrosus. *Esto vir*, dicebat David moriens, Salomoni filio, *& intellige universa quæ agis & quocunque te verteris.* Hoc est scilicet esse virum, ut jam alibi dictum est, *sic intelligere universa quæ agas & dicas.* Quomobrem ipse Salomon Proverbiale librum bene longum scripsisse se ait, *ut detur parvulis astutia, id est dexteritas, industria & attentio ad bene agenda omnia, ut sanctus Basilius interpretatur vocem Παιδείας qua*

2. Pet. 2.

1. 2 q. 76.

A. 2.

1. Cor. 14.

Hom. 29. ad Pop. aut

In P. 35.

3. Reg. 2.

Prov. 1.

A A

qua

Ibid. 4.

qua utuntur Septuaginta, & quam ipse Sapiens sic declarat: Oculi tui recte videant, & palpebra tua precedant gressus tuos, dirige semitam pedibus tuis, & omnes viae tuae stabiliantur. Sic Ecclesiasticus:

Ecclesi. 37.

Ante omnia opera, verbum verax precedat te; & ante omnem actum consilium stabile. Sic Christus Dominus tam saepe in Evangelio ut nihil saepius repetitum invenias, Videte, vigilate, & orate, quod vobis dico, omnibus dico, vigilate.

Marci 13.

Quorum enim cum gratia & divina subsidia nisi simul advigiles in illis recipiendis & in actum reducendis? Non si totum coe-

lum tibi adesset, quidquam proficeret si tibi defueris; neque si totus in te ruat infernus, tibi obeat si cum gratia vigilaveris. Esto vigilantior praesertim in congressu cum aliis, citò enim abripitur animus tuus.

Vide in 1. parte, communem SS. Confessoribus non Pontificibus, ubi haec declaratur Veritas:

Quantum cuique est vigilantiae, tantum virtutis & meriti.

FERIA QVARTA.
PARABOLA SEMINIS PAVLATIM
GERMINANTIS ET INCRESCENTIS.

Sic regnum Dei, quemadmodum si homo iaciat sementem in terram, & dormiat, & exurgat nocte & die, & semen germinet & increscat, dum nescit ille. Marci 4.

VERITAS PRACTICA.

L PUNCTUM

Neque quies nisi sollicita; neque sollicitudo nisi quieta.

SENSUS EST DE PROGRESSU SPIRITUALI, in quo faciendo sic concilianda sunt quies & sollicitudo, ut sicut non alia quies est admittenda nisi qua sit sollicita de virtutibus acquirendis & exercendis: ita sollicitudo non alia imponatur nisi sit quieta. Quod postremum hic praesertim urgetur, ac propterea sic veritas practica planius proponi possit.

Quae ad progressum spiritualem sollicitudo valet, sit quieta, vel non valet.

RATIO EST, Quia idcirco ad spiritualem progressum sollicitudo valet, ut qua à nobis pendant rectè & discretè curamus;

Atqui ad hanc rectam & discretam curam, sollicitudo debet esse quieta.

Ergo ad progressum spiritualem sit quieta necesse est; quae non omnino valet.

BREVIS haec quidem Parabola verbis est, sed satis longa & fecunda sensu. Proponitur nobis in persona seminantis Agricola, quam sollicitudinem gerere debeamus circa praesentem animae nostrae statum & profectum. In qua quidem sollicitudine sicut errari potest defectu, ita & excessu. Deheeret qui non satis esset sollicitus; sed in ea excederet qui nimis anxie & inquietè se teneret sollicitum. Imitandus est igitur hic Parabolicus Agricultor qui sic laborem suum cum quiete temperat, ut quantum necesse est agro & semini seminato, laboret; de caetero autem dormiat & quiescat; nam, ut ait Dominus, *semen germinat & increscit dum nescit ille. Vitro enim terra fructificat, primum herbam, deinde plenum frumentum in spica, & cum produxerit fructum, statim mittit falcem, quoniam odest messis.* Quali diceret, facit tantum Agricola circa semē quod sibi faciendum videt, agrum colit, seminat & metit suo tempore, dum interim sine illius cura & sollicitudine frumentum crescit. Sic planè nobiscum est agendum; nam sicut in illo naturali frumenti vel seminis incremento progressus spiritualis designatur, sic in illa temperata sollicitudine Agricultoris, exprimitur quies nostra sollicitudo quae ad talem progressum